

Sinds 1996 is de familie Van Popta eigenaar en bewoner van deze prachtig villa. Reden voor mij om even aan te bellen en een blik te werpen op het interieur. Het zal u niet verbazen dat ik even sprakeloos was.

Geschiedenis

In 1899 werd de grond waar later de villa op gebouwd zou worden, gekocht door de koopman en grutter Anthonius Johannes Vos. Zijn zoon, de papierfabrikant Adrianus Jacobus Johannes Vos, liet in 1919, na de aanleg van het Nieuwe Park, de bestaande woning slopen en gaf de Haagse architect J. Duynstee opdracht om hier een villa te bouwen. De architect ontwierp ook de tuin en bestemde een deel ervan tot moestuin. De moestuin bestaat niet meer. Op dat stuk grond staan tegenwoordig de huizen van de Piersonweg.

De stichtingssteen draagt de tekst: "Den 21en april 1920 werd deze steen gelegd door A.J.J. Vos jr. oud 12 jaren".

Ontwerp

Het uit rode baksteen opgetrokken huis heeft een vrijwel rechthoekige plattegrond en gaat schuil onder een fors overstekend dak. Aan de achterzijde is een terras uitgemetseld over het water van de Winterdijk met buitenlampen op de terrasmuur. Aan deze kant is de serre uitgebouwd, waarboven zich het balkon bevindt. Aan de ene korte zijde is een erkeruitbouw, aan de andere een uitbouw met daarin de dienstingang. In verschillende onderdelen valt de invloed te bespeuren van de Amsterdamse School, vooral in het decoratieve baksteenwerk.

Huize Elisabeth uit de hoogte

Het huis was van alle eigentijdse gemakken voorzien. In de kelder was de centrale verwarmingsketel ondergebracht, daarnaast de kolenopslag, verder een provisiekelder met trapje binnendoor naar de keuken daarboven, een wijnkelder, mangelkamer, opslagplaats, donkere kamer en rijwielstalling. Op de zolderverdieping waren verschillende kamers, onder andere voor

de dienstboden. Imposant is de ontvangsthall op de begane grond. De hoofdingang heeft een forse luifel met pannendak waarop twee leeuwenbeelden het huis 'bewaken'. Rond de stoep zijn muurtjes gemetseld voor bloembakken. Via de vestibule komt men in de monumentale ontvangsthall, de 'hall' op de tekening. Geheel naar Engels gebruik is hier ook een zitje gecreëerd bij een schouw. Rond deze hal zijn de verschillende ontvangstvertrekken gerangschikt: spreekkamer, salon, serre en eetkamer. Ook de keuken is vanuit de hal te bereiken. Het trappenhuis wordt verlicht door de vier glas-in-loodramen boven de ingang. De vide geeft de ontvangsthall een imponerende ruimtewerking. Op de bouwtekening zijn drie slaapkamers, een logeerkamer en een badkamer aangegeven. Van het rijke interieur bleef nog veel bewaard, waaronder stucplafonds, deuren, glas-in-lood, de afwerking van de vestibule en het trappenhuis. Dankzij de serre en het terras biedt Huize Elisabeth een mooi uitzicht over de Winterdijk en over het Nieuwe Park richting Nieuwe Gouwe.

Gebruik

Na het vertrek van de familie Vos, werd de villa gebruikt als dokterswoning en als opleidingscentrum voor verpleegkundigen. In 1959 werd Huize Elisabeth gekocht door het Goudse ziekenhuis De Wijk ten behoeve van de verpleging van chronisch zieken. Er werden al vrij snel 25 patiënten verpleegd. In 1967 werd de functie van verpleeghuis overgenomen door Verpleeghuis Catharina aan de Bleulandweg. De villa kreeg vervolgens een bestemming als opleidingsinstituut voor ziekenverzorging. Er werden tevens mannelijke verzorgenden en verpleegkundigen in gehuisvest. Zij mochten niet in de toenmalige zusterflat aan de Bleulandweg wonen.

Rijksmonument

Het gebouw staat als Huize Elisabeth onder monumentnummer 517617 ingeschreven in het Rijksmonumentenregister. Het woonhuis met bijbehorend interieur aan het Van Bergen IJzendoornpark 22 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde.

- als representatief vroeg 20ste-eeuwse voorbeeld van een aan de Amsterdamse School verwante bouwstijl en vanwege de karakteristieke detaillering en het materiaalgebruik.
- als voorbeeld uit het oeuvre van de Haagse architect J. Duynstee.

- vanwege de ligging in het Van Bergen IJzen-
doornpark en vanwege de functioneel-ruim-
telijke relatie met de overige bebouwing in
het park heeft de villa stedenbouwkundige-
en ensemblewaarde.
- vanwege de nagenoeg gave hoofdvorm, de-
taillering en interieur. Bovendien is de vrije
ligging in het park en aan de Winterdijk on-
aangetast.
(bron: o.a. Rijksdienst voor het Cultureel Erf-
goed)